

۲۹۵۸۳۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَجَعَلْتُكُمْ مَلَائِكَةً

مسجد

کتاب پندہ حیات طیبہ

ناہید دمیچی

انتشارات نظری

سرشناسه	:	دمیرچی، ناهید، ۱۳۴۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	مسجد قلب تپنده حیات طیبه/ ناهید دمیرچی.
مشخصات نشر	:	تهران : انتشارات نظری، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۲۱۶ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۰۹-۱۱۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	مسجدها
موضوع	:	Mosques
موضوع	:	مسجدها- احادیث
موضوع	:	Mosque-- Hadiths
موضوع	:	مسجدها -- جنبه های اجتماعی
موضوع	:	Mosques -- Social aspects
موضوع	:	جدها -- آداب و رسوم
موضوع	:	Mosque et. . ette
رده بندی کنگره	:	BP۲۴۱/د۸.۲۱۱.۷
رده بندی دیویی	:	۷/۷۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۴۹۰۳۴۴

نام کتاب : مسجد قلب تپنده حیات، طیه

نام نویسنده : ناهید دمیرچی

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۸

شمارگان : ۵۰۰

« کلیه حقوق مادی، چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر می باشد »

دفتر مرکزی : تهران، خیابان ولی عصر (عج)، خیابان سید جمال الدین
اسدآبادی (یوسف آباد)، نیش خیابان فتحی شقاقی، جنب بانک انصار

پلاک ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۷

E-mail: nazaribook@yahoo.com

www.nashrenazari.com

تلفن : ۸۸۱۰۲۷۷۵

همراه : ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵

قیمت : ۴۲۵۰۰۰ ریال

انتشارات نظری

فهرست مطالب

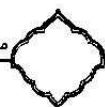
عنوان	شماره صفحه
پیش‌گفتار.....	۱۱
فصل اول: کلیات و تاریخچه.....	۱۳
مقدمه.....	۱۵
مسجد از منظر مطالعات پژوهشگران.....	۱۷
فصل دوم: اهمیت و جایگاه مسجد.....	۱۹
واژه مسجد در قرآن و سنت.....	۲۱
تعریف مسجد بر اساس.....	۲۱
تعریف مسجد در اصطلاح قرآنی.....	۲۴
اقسام مسجد در قرآن.....	۳۱
مسجد حقیقی و ویژگی‌های آن.....	۳۱
ایمان به خداوند متعال.....	۳۱
ایمان به روز قیامت.....	۳۳
اقامه نماز.....	۳۴
پرداخت زکات.....	۳۴
خشیت الهی.....	۳۶
مسجد ضرار و مؤسسان آن.....	۳۹
اهمیت و جایگاه مسجد.....	۴۳
جایگاه عبادت و پرستش خالصانه.....	۴۳
جایگاه ارتقاء معنویت.....	۴۵
جایگاه خدمتگزاری اولیای الهی.....	۴۶
جایگاه اطعام در مسجد.....	۴۷
مسجد مرکز امن و امان و مایه برکت و هدایت.....	۴۸
جایگاه دانش.....	۵۱
اهمیت و جایگاه مسجد در تاریخ اسلام.....	۵۳
تأسیس اولین مسجد در تاریخ اسلام.....	۵۴
پیام مساجد اولیه در صدر اسلام.....	۵۶
کیفیت بنا و ساختمان مسجد در تاریخ اسلام.....	۵۸
ساخت‌وساز مسجد.....	۵۹
وقف زمین برای مسجد.....	۶۴
تعمیر مسجد.....	۶۷

۶۸.....	مسجد مهم‌ترین پایگاه عقیدتی، فکری و معنوی.....
۷۱.....	کانون هدایت و مبارزه علیه کفر و الحاد.....
۷۲.....	مسجد چشمه زلال مبارزه و نهضت علیه باطل.....
۷۷.....	کارکردهای مسجد.....
۷۷.....	کارکرد عبادی.....
۸۰.....	کارکرد آموزشی تربیتی.....
۸۸.....	کارکرد اجتماعی.....
۹۰.....	کارکرد سیاسی نظامی.....
۹۲.....	کارکرد اقتصادی.....
۹۴.....	کارکرد قضائی.....
۹۵.....	کارکرد فرهنگی و ارتباطاتی.....
۹۹.....	کارکرد معرفی.....
۱۰۰.....	کارکرد التماس.....
۱۰۱.....	کارکرد روحی، روانی.....
۱۰۲.....	کارکرد تبلیغی.....
۱۰۷.....	ویژگی‌های خانواده اهل مسجد.....
۱۰۸.....	محبت و صمیمیت.....
۱۱۰.....	پرورش شخصیت و اعتمادبه‌نفس.....
۱۱۲.....	تربیت دینی.....
۱۱۳.....	خلاقیت.....
۱۱۴.....	نظم و وقت‌شناسی.....
۱۱۵.....	پاکی و طهارت جسم و جان.....
۱۱۹.....	رعایت عدالت.....
۱۲۰.....	توجه به اصل مشورت و هم‌فکری.....
۱۲۱.....	طلب علم.....
۱۲۳.....	آزادی اندیشه.....
۱۲۶.....	مقاومت در برابر سختی‌ها.....
۱۲۷.....	اعتدال و میانه‌روی.....
۱۲۸.....	اقتصاد مناسب.....
۱۲۹.....	ساده زیستی.....
۱۳۰.....	تربیت عقلانی.....
۱۳۱.....	تصمیم‌گیری و قاطعیت.....
۱۳۲.....	اجتماعی بودن.....

۱۳۳.....	هدفمند بودن.....
۱۳۴.....	تقسیم کار.....
۱۳۴.....	فداکاری.....
۱۳۶.....	وظایف اهل مسجد.....
۱۳۶.....	ادای حق مسجد.....
۱۳۷.....	پرهیز از امور غیرعادی.....
۱۳۸.....	آراستگی ظاهر و جسمی.....
۱۴۱.....	آرامش صوتی.....
۱۴۲.....	فواید خرد در مسجد.....
۱۴۳.....	تهدیه عس.....
۱۴۷.....	ایمنی از لایها، برف و یخبندان.....
۱۴۹.....	کسب رضایه برورد.....
۱۵۲.....	گشایش امور.....
۱۵۳.....	افزایش حسنات و کاهش بدینات.....
۱۵۸.....	کسب اطمینان و آسایش.....
۱۵۹.....	برقراری دوستی‌های سالم.....
۱۶۰.....	همدردی و همدلی.....
۱۶۲.....	اداره امور مسجد و تصدی آن.....
۱۶۳.....	حفظ نظافت و پاکیزگی مسجد.....
۱۶۸.....	باز بودن درب‌های مسجد در تمام اوقات.....
۱۶۹.....	ممانعت از استفاده ابزار از مسجد.....
۱۷۱.....	جلوگیری از نصب تصاویر و نقش و نگار.....
۱۷۳.....	راهکارهای ظاهری و معنوی در فرایند جذب و نشاط اقشار مختلف.....
۱۷۵.....	راهکارهای ظاهری در فرایند جذب و نشاط اقشار مختلف.....
۱۸۴.....	راهکارهای معنوی در فرایند جذب و نشاط اقشار مختلف.....
۱۸۴.....	امام جماعت مسجد.....
۱۸۹.....	خادم.....
۱۹۰.....	کانون فرهنگی.....
۱۹۰.....	برنامه فرهنگی مساجد.....
۱۹۲.....	نتیجه‌گیری.....
۱۹۳.....	پیشنهادهات.....
۲۰۷.....	فهرست منابع.....

پیش‌گفتار

مسجد، در فرهنگ اسلامی و در اندیشه امت اسلامی همواره از جایگاه مقدسی برخوردار بوده است. با توجه به شرایط کنونی، جهان اسلام که تهاجم فرهنگی و نظامی دشمنان را شاهد است بر همه فرزندان اسلام لازم است جدید و ویژه به مساجد، این خاستگاه اسلام و انقلاب اسلامی، نقش عمیق و بنادین آن را موردتوجه قرارداده و با حمایت بی‌دریغ و همه‌جانبه مادی و معنوی خود، ساحت‌های مطلوب این پایگاه مهم و استراتژیکی اقدام نمایند؛ اما مهم‌ترین چالش پیشروی مساجد در دوران معاصر کارآمد نبودن نقش آن در جامعه سرگردان میان سنت و تجدد است. تمایل به بهره‌گیری از دستاوردهای جدید از سویی و سرگرم بودن مساجد و متولیان مساجد به وظایف سنتی و دور از سوی دیگر علت عدم استقبال عمومی به مساجد شده است. جایگاه مسجد از موضوعات مهم قرآنی است و مسجد دارای اهمیت و جایگاه رفیعی در قرآن و سنت دارد و کارکردهای زیادی نظیر کارکرد عبادی، کارکرد آموزشی تربیتی، کارکرد سیاسی نظامی، کارکرد الگویی، کارکرد فرهنگی و ارتباطی، کارکرد اجتماعی، کارکرد اقتصادی، کارکرد تبلیغی و کارکرد روحی دارد. در روایات شاخصه‌هایی برای خانواده‌های اهل مسجد بیان شده است ازجمله: محبت و صمیمیت، پرورش شخصیت و اعتمادبه‌نفس و تربیت دینی. حضور در مسجد به بیان معصومین {ع} آدابی دارد ازجمله: نظافت و پاکیزگی، آراستگی ظاهری و جسمی و آرامش صوتی و همچنین حضور پیدا کردن در مسجد فوایدی دارد ازجمله: تهذیب نفس، کسب رضایت پروردگار و اشاعه فرهنگ ایثار و انفاق و اداره امور مسجد و تصدی آن و راهکارهای ظاهری و معنوی در فرایند جذب و نشاط

اقتشار مختلف می‌باشد. حاصل آن که با استناد به آیات نورانی قرآن در مورد مساجد و کلام معصومین { ^ } که ما را با جایگاه رفیع مسجد و وظایف ما نسبت به این مکان مقدس آشنا می‌کند می‌توان گامی مبارک در جهت احیا نمودن مساجد و بهره‌مندی از ظرفیت بالا و آثار و مواهب فراوانش برداشت.

این کتاب مشتمل بر چهار فصل است که فصل اول به کلیات که شامل تعاریف و تاریخچه و فصل دوم به مفهوم شناسی تعریف مسجد که با تعریف لغوی و اصطلاحی مسجد آغاز می‌شود. در ادامه اهمیت مسجد در اسلام می‌پردازد و در فصل سوم کارکردهای آن مورد بررسی قرار می‌دهد. کارکردهای مانند کارکرد عبادی، کارکرد اجتماعی، کارکرد آموزشی تربیتی، کارکرد سیاسی، قضایی، کارکرد اقتصادی، کارکرد قضائی، کارکرد فرهنگی، ارتباطی، کارکرد الگویی، کارکرد تبلیغی، روحی. در فصل چهارم به شاخصه‌های خانواده اهل مسجد معرفی می‌شود. از جمله: محبت و مهمان‌پسندی، پرورش شخصیت و اعتماد به نفس و تربیت دینی، پاک‌ی جسم و جان و طلب علم؛ و به آداب حضور در مسجد و همچنین اداره امور مسجد و تصدی آن و وظایف اهل مسجد و نهایتاً نواید حضور در مسجد از جمله: تهذیب نفس، ایمنی از بلاها، گشایش امور و کسب رضایت پروردگار اخلاص دارد. راهکارهای ظاهری و معنوی در فرایند جذب و نشاط اقتشار مختلف می‌پردازد.

سپاس خداوند را که به این بنده حقیر خود این سعادت را بخشید این کتاب را به ثمر رسانم و در ادامه شایسته است که از زحمات بی‌دریغ سرکار خانم دکتر دل‌راغ تشکر نمایم و همچنین از زحمات فراوان جناب آقای دکتر فیض اله اکبری دستک و سرکار خانم دکتر تهمینه پارسایی در جمع‌آوری این کتاب برای بنده متقبل شدند تشکر نمایم؛ از مادرم که در طول جمع‌آوری این کتاب با دعا‌های خود مرا یاری کردند؛ همچنین از حمایت‌های همسر در این راه که ان‌شاءالله مورد رضایت خداوند قرار گرفته باشد تشکر نمایم. از خداوند متعال برای این عزیزان طلب اجر مضاعف دارم.